

TRØNDELAG FYLKESKOMMUNE

NORDRE DEL AV ELGESETER GATE

NOTAT NATURMANGFOLD

ADRESSE COWI AS
Karvesvingen 2
Postboks 6412 Etterstad
0605 Oslo
TLF +47 02694
WWW cowi.no



OPPDRAGSNR.

DOKUMENTNR.

VERSJON

UTGIVELSESDATO

BESKRIVELSE

UTARBEIDET

KONTROLLERT

GODKJENT

1

28.11.2025

Notat naturmangfold

VEEL

JSLK

JLSK

Innhold

1	Sammendrag	3
2	Metode	3
2.1	Avgrensning av fagtemaet	3
2.2	Kunnskapsinnhenting	4
3	Beskrivelse av tiltaket	4
3.1	Planområdet/tiltaksområdet	4
4	Dagens situasjon	5
4.1	Generell områdebeskrivelse	5
4.2	Naturgrunnlaget	6
4.3	Naturtyper	6
4.4	Rødlistede arter og arter med særlig forvaltningsansvar	7
4.5	Vilt	8
4.6	Fremmede arter	9
4.7	Landskapsøkologiske funksjonsområder	10
4.8	Vannmiljø	10
5	Påvirkning på naturmangfoldet	11
6	Skadereduserende tiltak	12
7	Vurdering etter naturmangfoldlovens kap. 2	12

1 Sammenheng

Rapporten undersøker naturmangfoldet i plan- og influensområdet for reguleringsplanen i nordre del av Elgeseter gate, et sentralt og bynært område preget av bebyggelse, trafikk og viktige grøntområder som Elgeseter park og Høyskoleparken. Berggrunnen består hovedsakelig av næringsrik grønnstein, som gir grunnlag for variert vegetasjon.

Det er registrert viktige naturtyper i området, deriblant en hul eik ved Elgeseter bru, som klassifiseres som utvalgt og vernet naturtype på grunn av sin høye biologiske verdi og som habitat for truede arter. En historisk parkallé langs Høgskoleveien med platanlønn og spisslønn, hvor mange trær er over 75 år gamle, er også registrert som naturtypen parklandskap med høy verdi. Området huser flere rødlistede arter, særlig fuglearter som tårnseiler, fiskemåke, stær og flere truede trearter som alm. I tillegg er det påvist flere fremmede arter med høyt spredningspotensial, blant annet tromsøpalme, rynkerose og hagelupin, noe som krever tiltak for å hindre spredning særlig i forbindelse med anleggsarbeid.

Planen innebærer omlegging og utvidelse av vegarealer, med tilhørende fjerning eller beskyttelse av enkelte trær, samt tiltak for å bevare og forbedre grønnstrukturen i området. For eksempel skal trær i alléen kun fjernes ved absolutte behov, og erstattes med samme treslag. Tiltakene sikrer også bedre byliv og kollektivtransportløsninger. Tiltaket vurderes å ha relativt liten samlet negativ belastning på naturmangfoldet, blant annet fordi mye av inngrepet skjer på allerede eksisterende veiflatter, og fordi det legges vekt på å bevare viktige grøntområder og trær.

Vurderingene etter naturmangfoldloven påpeker at kunnskapsgrunnlaget for beslutninger i prosjektet er godt og basert på eksisterende data og feltebefaringer. Føre-var-prinsippet anses ikke nødvendig da kunnskapen anses tilstrekkelig. Tiltakshaver pålegges kostnader knyttet til eventuelle miljøskader, og bruk av miljøvennlige teknikker og løsninger vektlegges for å minimere skade på biologisk mangfold. Videre skal det utarbeides miljøoppfølgingsplaner, og arborist skal følges opp tett for å sikre trebeskyttelse. Det legges også vekt på å hindre uønsket spredning av fremmede arter gjennom kartlegging og tiltaksplaner før anleggsstart.

2 Metode

2.1 Avgrensning av fagtemaet

Naturmangfold er naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold, i tillegg til økologiske prosesser (naturmangfoldloven § 1). Naturmangfold omfatter med dette mangfold av arter, genetisk mangfold, leveområder og naturtyper. Naturmangfoldet er alle livsformer og deres levesteder. Det omfatter også biologiske prosesser og økologisk funksjon på ulike nivåer (naturmangfoldloven § 3).

Utredningsområdet utgjøres av planområdet/tiltaksområdet og influensområdet. Planområdet/tiltaksområdet er området innenfor planavgrensningen til tiltaket,

og influensområdet er hele det området som kan tenkes å bli påvirket av tiltaket, også utenfor planområdet/tiltaksområdet. Planområdet/tiltaksområdet er likt for alt naturmangfold mens influensområdet vil variere.

2.2 Kunnskapsinnhenting

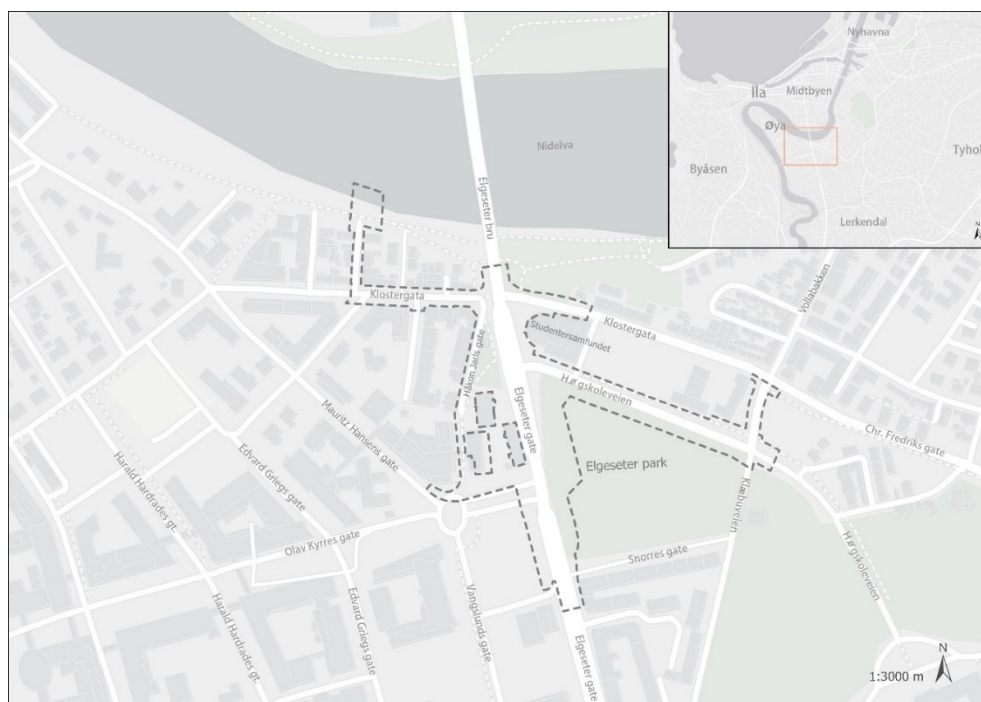
Planområdet er befart av arborist og naturforvalter i COWI i juli 2019. Det ble da gjennomført en tilstandsvurdering av trær innenfor planområdet.

Supplerende informasjon om naturmangfoldet i området er innhentet fra Økologisk grunnkart (Artsdatabanken, 2021). Historiske flyfoto er blitt brukt for informasjon om historikken i området. Vurdering av tiltakets påvirkning på naturmangfoldet er basert på faglig skjønn utfra kunnskap om naturmangfoldet og tiltakets omfang og art. Naturmangfoldet kan endres over tid og vurderingene baseres på dagens kunnskap. Dette gjelder kunnskap om samlet og eksisterende belastning på naturmangfoldet.

3 Beskrivelse av tiltaket

3.1 Planområdet/tiltaksområdet

Planområdet er lokalisert sentralt i Trondheim, sør for Nidelva, med Studentersamfundet som et viktig identitetsbærende midtpunkt. Planområdet er på om lag 28,7 dekar, og strekker seg på en om lag 320 meter lang strekning fra Tormods gate i sør til brukaret til Elgeseter bru i nord. I vest avgrenses området med Håkon Jarls gate ned til Olav Kyrres gate. I øst er deler av Høgskoleveien, Klæbuveien og Klostergata inkludert. Deler av Elgeseter park langs Elgeseter gate inngår også i planarbeidet.



Figur 3-1. Planområdet (COWI).

Planforslaget tar utgangspunkt i vedtak (sak 34/22 i kommunestyret og sak 145/22 i fylkesutvalget) om å legge til grunn alternativ 4 i utarbeidelsen av reguleringsplanen (vedlegg Prinsipper for bruk av gatene rundt Studentersamfundet, 01.12.2021). All motorisert trafikk flyttes til Klostergata, og Høgskoleveien forbeholdes gående og syklende.

Denne omleggingen gir mulighet for å etablere høystandard holdeplasser for Metrobuss med tilstrekkelig lengde og økt utstrekning av kollektivfelt i Elgeseter gate. Holdeplassen på østsiden av Elgeseter gate flyttes lengre sør og utvides til en lengde på 60 meter, noe som gir mer plass foran Studentersamfundet. Samtidig blir det mulig for bilister sørfra å ta til høyre opp Klostergata. Kollektivholdeplassen på vestsiden av Elgeseter gate får omtrent samme plassering Klostergata. Kollektivholdeplassen på vestsiden av Elgeseter gate får omtrent samme plassering som i dag. Planforslaget muliggjør en istandsettelse av den fredete Høgskolealléen til sin opprinnelige form etter historiske tegninger. Dette innebærer blant annet etablering av nytt torg i hjørnet av Elgeseter park. Tiltaket gir også bedre plass til opphold, ferdsel og byliv foran Studentersamfundet siden kjørearealet reduseres her.

4 Dagens situasjon

4.1 Generell områdebeskrivelse

Figur 4-1 viser berggrunnen i området. Berggrunnen i området er klassifisert som grønnstein (NGU, 2024). Dette er en næringsrik bergart som forvitrer lett. Berggrunnen er i all hovedsak myk og næringsrik, noe som gir grunnlag for næringsrik vegetasjon.



Figur 4-1. Berggrunnen i planområdet. Den består av grønnstein. Kilde: NGU.no

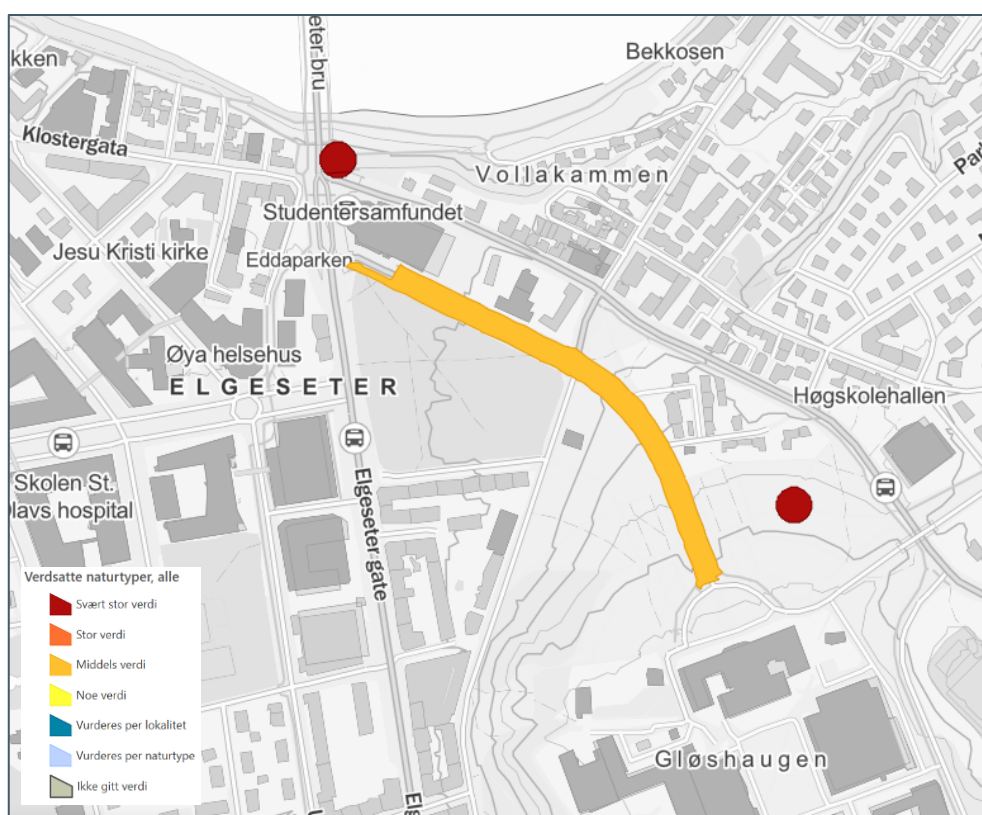
4.2 Naturgrunnlaget

Ved Elgeseter bru er det registrert en eik som klassifiseres som naturtypen hul eik etter gjeldende NiN-metodikk. Eiketrær med stamme som har en diameter på minst 63 cm eller en omkrets på minst to meter i brysthøyde, eller synlige hulrom og en omkrets på minst 95 cm, regnes som hule eiker og er beskyttet etter egen forskrift for utvalgte naturtyper under naturmangfoldloven. Langs Høgskoleveien er det en allé med platanlønn og en spisslønn der flere av trærne er over 75 år gamle. Denne alleen er registrert som naturtypen parklandskap etter DN-håndbok 13. Utover dette er det registrert en rekke rødlistede arter innenfor planområdet der blant annet alm er i kategorien sterkt truet. Foruten rødlistede arter er det også registrert flere fremmede arter, særlig i området rundt Elgeseter bru og ned mot Nidelva. Her er det blant annet registrert tromsøpalme og rynkerose som er arter med stort potensiale for spredning gjennom massehåndtering.

4.3 Naturtyper

Figur 4-2 viser naturtyperegistreringer etter NiN og DN-håndbok 13. Det er registrert en hul eik (NiNID: NINFP2110068014) i nær tilknytning til planområdet, på østsiden av Elgeseter bru. Eika har en omkrets på mellom 200-250 cm. Naturtypen hul eik omfatter eiker som har en stammeomkrets på over 200 cm i brysthøyde, eller eik med over 95 cm omkrets med synlige hulrom (åpning større enn 5 cm). Hule eiker er en utvalgt naturtype og er beskyttet av egen forskrift. Utvalgte naturtyper har automatisk svært høy verdi etter Miljødirektoratets veileder M-1941. Hule eiker er et hotspot-habitat for rødlistede arter, med en særlig høy tetthet av habitat-spesifikke truede arter av både

insekter, sopp og lav. Av disse er det svært mange insekter, særlig av biller, som lever i rødmolden inne i hulrommene i treet. Ingen rødlistede arter ble registrert på eika. Den hule eika (NiNID: NINFP2110068017) som er registrert ved Gløshaugen ligger utenfor planområdet og omtales ikke videre. Den 400 meter lange, dobbeltsidige alléen langs Høgskoleveien fra Elgeseter gate opp til NTNU er registrert som parklandskap (ID: BN00087371) etter DN-håndbok 13. Naturtypen representerer områder med stabile kontinuitetsmiljøer for arter. Alléen har B-verdi (viktig) på grunn av sin høye alder, intakt utforming som dobbelttrekke og den pregende virkningen på landskapet rundt høyskoleparken. Verdien er gitt under forbehold til resultater fra nærmere undersøkelser av lav, sopp, moser og insekter foreligger. Alléen ble plantet i 1905, og det er kartlagt 104 trær, derav 30 som er eldre enn 75 år. Alléen består av platanlønn og en spisslønn.



Figur 4-2. Registreringer av naturtyper etter Miljødirektoratets instruks og DN-håndbok 13.
Kilde: Naturbase.no.

4.4 Rødlistede arter og arter med særlig forvaltningsansvar

Rødlistede arter er arter som har risiko for å dø ut i Norge. Artene på Rødlista kjennetegnes gjerne ved at de minker kraftig i antall eller er fåtallige. I tillegg bidrar ofte reduksjon og fragmentering av leveområder til økt risiko for utdøing. Vanligvis er det en kombinasjon av flere faktorer som fører til at en art står på Rødlista. Det er flere registrerte rødlistede arter i plan- og influensområdet til tiltaket (Artsdatabanken, Artsobservasjoner, 2024). De største naturverdiene er knyttet til grøntområder som Elgeseter park og Høyskoleparken, samt Nidelven

og området langs denne. Flere fuglearter hekker på konstruksjonen til Elgeseter bru. I området langs Elgeseter er det registrert flere rødlistede fuglearter, som bland andre; fiskemåke (VU), gråspurv (NT), tårnseiler (NT), stær (NT), grønnfink (VU), hønsehauk (VU), taksvale (NT), gråmåke (VU), hettemåke (CR), tjeld (NT), kornkråke (VU) og gulspurv (VU). Rundt Statsarkivet (Høgskolevegen 12) øst for Samfundet finnes det flere forekomster av almetrær (EN), i tillegg står det flere uregistrerte styva almetrær i Eddaparken. Influensområdet er ellers leveområde for flere vanlige arter, innen artsgruppene fugl, pattedyr, sopp, karplanter, mose og lav.

Latinsk navn	Norsk navn	Rødlistevurdering
<i>Larus Canus</i>	Fiskemåke	VU
<i>Passer domesticus</i>	Gråspurv	VU
<i>Apus apus</i>	Tårnseiler	NT
<i>Sturnus vulgaris</i>	Stær	NT
<i>Chloris chloris</i>	Grønnfink	VU
<i>Accipiter gentilis</i>	Hønsehauk	VU
<i>Delichon urbicum</i>	Taksvale	NT
<i>Larus argentatus</i>	Gråmåke	VU
<i>Chroicocephalus ridibundus</i>	Hettemåke	CR
<i>Haematopus ostralegus</i>	Tjeld	NT
<i>Corvus frugilegus</i>	Kornkråke	VU
<i>Emberiza citrinella</i>	Gulspurv	VU
<i>Ulmus glabra</i>	Alm	EN

4.5 Vilt

Det er få registreringer av vilt i området, noe som er naturlig i et sentrumsnært bymiljø. Det er registrert bever, oter og mink (SE) i tilknytning til Nidelva og mens det i Høyskoleparken er registrert forekomster av ekorn, snømus, flaggermus og en enkeltforekomst av elg i Høyskoleparken. I tillegg kan en forvente at arter som grevling, rådyr, rev og piggsvin opptrer i området.

4.6 Fremmede arter

Fremmedartslista er en oversikt over hvilken økologisk risiko fremmede arter utgjør i naturen, og en verdinøytral sammenstilling av kunnskap om fremmede arter. Fremmede arter kan representere en fare for stedegent naturmangfold, og omfatter artene er vurdert til én av følgende risikokategorier: ingen kjent risiko (NK), potensielt høy (PH), høy- (HI) og svært høy- (SE) (Artsdatabanken, 2023). Det er i/nær planområdet flere registreringspunkt med artsregistreringer av fremmede arter: bydue (NR), lerkesopp (PH), tromsøpalme (SE), hagelupin (SE), mink (SE), rynkerose (SE), platanlønn (SE) og klustersvineblom (SE). Forekomstene av tromsøpalme og rynkerose ligger langs Nidelven, mens det er registrering av hagelupin langs sørveggen til Samfundet ved Lyche og ved Trafon (Klæbuveien 1) fra hhv. 2019 og 2018. Tromsøpalme, hagelupin og rynkerose er arter med høy risiko for spredning ved massehåndtering og for disse skal det alltid gjennomføres tiltak. Situasjonen for fremmede arter endrer seg raskt og tiltaksområdet må kartlegges ikke mer enn en vekstsesong før anleggsstart for å hindre utilsiktet spredning av fremmede arter jf. Forskrift om fremmede organismer § 18.

Tabell 1. Fremmede arter registrert innenfor planområdet.

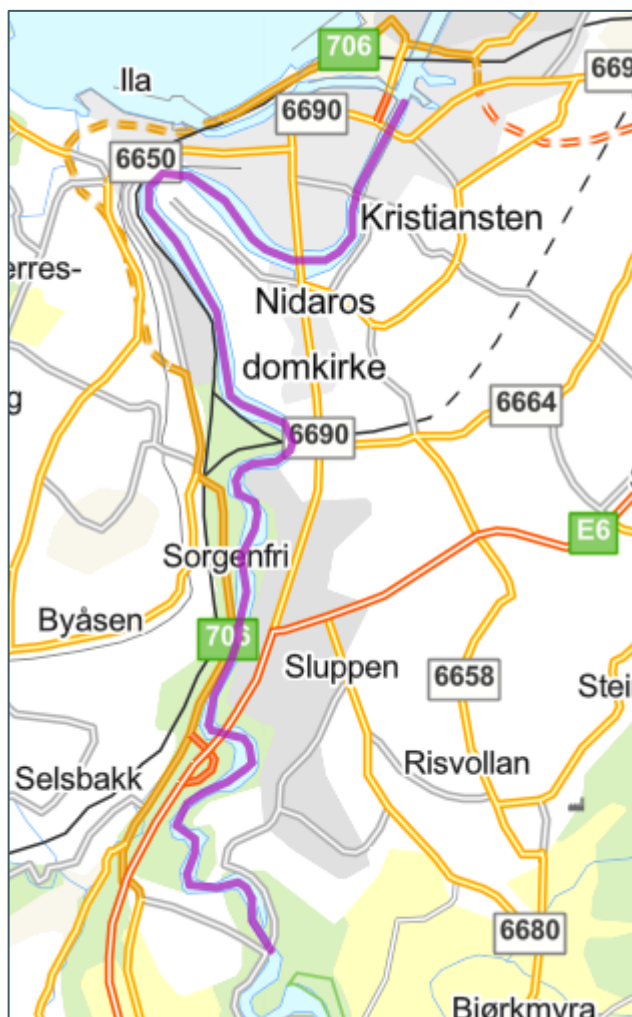
Latinsk navn	Norsk navn	Risikovurdering	Risiko for spredning
<i>Heracleum persicum</i>	Tromsøpalme	SE	Stor
<i>Lupinus polyphyllus</i>	Hagelupin	SE	Stor
<i>Rosa rugosa</i>	Rynkerose	SE	Stor
<i>Acer pseudoplatanus</i>	Platanlønn	SE	Lav
<i>Senecio viscosus</i>	Klustersvineblom	SE	Lav
<i>Suillus grevillei</i>	Lerkessopp	PH	-
<i>Neovison vison</i>	Mink	SE	-
<i>Columba livia (domest.)</i>	Bydue	NK	-

4.7 Landskapsøkologiske funksjonsområder

Landskapsøkologiske funksjonsområder utgjør strukturer, arealer og landskapselementer som har en viktig funksjon som forflytningskorridorer for arter og for at økosystemenes struktur og funksjon skal opprettholdes. Grønnstrukturer i området og vannårer utgjør leve- og forflytningsområder for fugl og vilt. Alléen og parken fungerer som en forflytningskorridor for fugler og insekter som ferdes gjennom, og har levested området. Slike grønne områder er svært viktige i et byområde. Planområdet ligger delvis innenfor 100-metersbeltet til Nidelva som er et viktig landskapselement i Trondheim by.

4.8 Vannmiljø

Nidelvområdet inngår i den 10 km lange vannforekomsten «Nidelva nedenfor Nedre Leirfoss» (Vannforekomst ID: 123-29-R), se Figur 4-3. Oppdemmingen av Leirfossen gjør at elva regnes som en sterkt modifisert vannforekomst (SMVF). Elva er av vanntypen stor, kalkfattig, humøs og har moderat økologisk potensial og dårlig kjemisk tilstand, med middels presisjon. Elva er nasjonalt laksevassdrag. Påvirkning på elva består i stor grad av hydrologiske endringer grunnet vannkraft, diffus avrenning fra by, punktutslipp fra renseanlegg og den introduserte arten ørekyt, i middels grad av punktutslipp fra industri og påvirkning av lakselus, og i liten grad påvirkning av rømt oppdrettslaks.



Figur 4-3. Vannforekomst 123-29-R, Nidarelv nedenfor nedre Leirfoss. Kilde: vannnett.no.

5 Påvirkning på naturmangfoldet

Det er registrert naturmangfold av svært stor verdi innenfor og i tilknytning til planområdet, både arter og naturtyper. Området er godt undersøkt, og dagens situasjon er god kjent. Hele planområdet er sterkt preget av menneskelig aktivitet, artsdiversiteten er moderat, og mye av arealet er nedbygd. Dette gjør dermed at de grønne lungene blir enda viktigere å bevare. Den planlagte utbyggingen vil i hovedsak berøre eksisterende veger med sideareal. Berørte naturverdier i planområdet er i stor grad knyttet til trær som enten fjernes eller hvor rotsone blir berørt, noe som kan svekke trærne og gjør dem mer utsatt for sykdom. Hul eik ved Elgeseter bru er gitt høyeste verdi (svært stor), etter Miljødirektoratets veileder M-1941. Denne ligger utenfor planområdet, men anleggsvirksomhet i nærheten kan medføre skade på rotsystem og trekrone. I fortau, langs østsiden av Elgeseter gate, planlegges det å fjerne 3 store platanlønner. Etter vurdering av arborist foreslås disse trærne tatt ned i stedet for flyttet. Dette siden de er vurdert å ha en svært høy risiko i henhold til Fremmedartslista. Kun to av trærne er vurdert som livskraftige ved siste vurdering. Det er også vurdert at siden dette området ligger tett inn mot Elgeseter park, med ny trerekke, vil ikke fjerningen av disse trærne endre

uttrykket i gata vesentlig. Ved avkjørsel til Olav Kyrres gate står en alm (sterkt truet) og en spisslønn svært tett på fotgjengerfeltet, disse er hensyntatt ved at fortaubredden reduseres her. Lengst nord i Håkon Jarls gate mot Klostergata står også en styvet alm som vil bli søkt bevart eller flyttet. Utenom disse er det alléen hvor det planlegges utskifting av noen døde lønnetrær langs Studentersamfundet. De ulike trærne er vist i illustrasjonsplanen, og med rød farge for trær som skal fjernes gjennom planforslaget. Det er tatt inn bestemmelser med krav til byggeperioden for i størst mulig grad bevare, hensynta og der det er mulig, bedre forholdene for trærne. I henhold til bestemmelsenes § 4.6.1 er det ikke tillatt å fjerne trær fra alleen, men dersom det er absolutte behov for utskifting skal disse skiftes med samme type etter avklaring med kulturmiljømyndighetene. Ved Nidelva er det registret flere fremmede arter og det er stor sannsynlighet for at prosjektet vil komme i kontakt med masser med fremmede arter. For arter oppført i forskrift om fremmede organismer, er det ikke tillatt å bidra til spredning (Forskrift om fremmede organismer, 2015), noe som innebærer at en i prosjektet må ha oppdaterte kartlegginger av forekomster av fremmede arter, og en tiltaksplan for håndtering av plantedeler og infiserte masser. Dette håndteres gjennom bestemmelsens § 2.15.1.

6 Skadereduserende tiltak

Ved prosjektering av tiltaket skal det utarbeides en miljøoppfølgingsplan (MOP), som skal være et levende dokument gjennom hele prosessen, fra reguleringsplan frem til tiltaket er gjennomført. I MOP vil miljøutfordringer påpekes og vurderes. MOP kan være et viktig verktøy for å synliggjøre utfordringer, hvordan løse disse, og definere hvem som er ansvarlige for å løse de på de ulike nivåene i prosessen.

Ved anleggsarbeider i hekkeperioden (1. april – 1. juli) skal fagkompetanse involveres for å ivareta hensyn til rødlistearter og arter unntatt offentlighet. Konkrete tiltak og eventuelle restriksjoner skal følges opp i miljøoppfølgingsplan.

Siste vekstsesong før anleggsstart kartlegges fremmede, uønskede arter, og det utarbeides en tiltaksplan for å hindre spredning av slike arter i anlegget.

Arborist skal være til stede under all aktivitet som kan berøre trær og rotsonen til trær for å minimere skade på røtter.

Nord i Eddaparken står det en uregistrert styvet alm som er en rødliste art. Slik den står nå kan den komme i konflikt med ny utforming av Håkon Jarls gate/Eddaparken. Det anbefales at almen bevares eller flyttes dersom bevaring ikke er mulig. Dette er sikret gjennom kart og bestemmelser.

7 Vurdering etter naturmangfoldlovens kap. 2

I dette kapittelet er tiltaket vurdert etter prinsippene for offentlig beslutningstaking i naturmangfoldloven §§ 8-12. Prinsippene skal legges til grunn ved utøvelse av offentlig myndighet, jamfør naturmangfoldlovens § 7.

§ 8 (Kunnskapsgrunnlaget)

"Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet."

"Myndighetene skal videre legge vekt på kunnskap som er basert på generasjoners erfaringer gjennom bruk av og samspill med naturen, herunder slik samisk bruk, og som kan bidra til bærekraftig bruk og vern av naturmangfoldet."

Kunnskapsgrunnlaget er basert på eksisterende informasjon, sammensatt av opplysninger fra nasjonale databaser som Naturbase, Artskart, Vann-nett og offentlige rapporter. Det er registrert en utvalgt naturtype, hul eik i planområdet. Videre er alléen langs Høyskoleveien registrert som naturtype parklandskap etter DN-håndbok 13. Høyskoleparken, alléen, rødlistede almetrær, enkelt-trær og området langs Nidelva utgjør viktige strukturer som flytte- og leveområder for naturmangfoldet i byen. Det er registreringer av rødlistede fugler, tre og sopp. Tiltaket innebærer inngrep i sammenheng med utvidelse av dagens gatestruktur, og effekten på naturmangfoldet vil bestå av arealbruksendring og arealbeslag/terrenginngrep langs Elgsetergate. Kunnskapsgrunnlaget vurderes som godt.

§ 10 (økosystemtilnærming og samlet belastning)

"En påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet vil bli utsatt for."

Planområdet omfatter eksisterende gater og tilgrensende arealer. Reguleringsplanen legger opp til at en skal ta vare på mest mulig eksisterende grønnstruktur. Området rundt består av bebyggelse samt større og mindre parkområder. Prosjektet grenser til Nidelva og kantsonen til Nidelva. Utbyggingen vil ikke medføre store endringer i den samlede belastningen på naturmangfoldet. Trær som fjernes i alléen planlegges erstattet, og det skal tilplantes flere trær i planområdet. Det ligger ikke til grunn planlagte reguleringsplaner eller omreguleringer av Høyskoleparken og Nidelvaområdet, og den samlede påvirkningen vil derfor i området ventes derfor å være liten.

§ 9 (føre-var-prinsippet)

"Når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet, skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet. Foreligger en risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet, skal ikke mangel på kunnskap brukes som begrunnelse for å utsette eller unnlate å treffe forvaltningstiltak."

Det vurderes at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om naturmangfoldet og virkningene på naturmangfoldet. Føre-var-prinsippet får derfor ikke anvendelse, jf. Naturmangfoldloven § 9.

§ 11 (kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver)

"Tiltakshaveren skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets karakter."

Det forutsettes at tiltakshaver dekker kostnader ved miljøforringelse, jamfør naturmangfoldloven § 11.

§ 12 (miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder, samt lokalisering)

"For å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet skal det tas utgangspunkt i slike driftsmetoder og slik teknikk og lokalisering som, ut fra en samlet vurdering av tidligere, nåværende og fremtidig bruk av mangfoldet og økonomiske forhold, gir de beste samfunnsmessige resultater."

For å unngå skade på naturmangfoldet skal de beste teknikker og løsninger benyttes ut fra en samfunnsmessig vurdering, jamfør naturmangfoldloven § 12.